

δὲν δύναται νὰ ἐνοήσῃ, ὡς τὸ νὰ ζῆ τις μὲ τὸ ἐγχειρίδιον ἐμπτηγμένον εἰς τὴν καρδίαν του. Καὶ τὸ αἶσχος τοῦτο τὸ ἀνέχονται ἀκόμη, καὶ οἱ δυστυχεῖς οὗτοι διέρχονται τὰς ὁδοὺς πόλεως εὐρωπαϊκῆς, ζῶσι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν ὠρῶνται, καὶ δὲν δαγκάνουν, καὶ δὲν φονεύουν, καὶ δὲν πτύουν κατὰ πρόσωπον τὴν ἀνανδρὸν ἀνθρωπότητα, ἥτις τοὺς βλέπει καὶ δὲν ἐρυθριᾷ καὶ δὲν δακρύει, καὶ ἥτις συνιστᾷ ἐταιρίαις διεθνεῖς πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν αἰλουῶν καὶ σκύλλων!

Ὁ βίος αὐτῶν εἶνε διηνεκὲς μαρτύριον. Ὅταν αἱ κυρίαὶ δὲν εὐρίσκουσιν αὐτοὺς εὐσυμβιάστους πρὸς τὰς ραδιουργίας των, τοὺς μισοῦσιν ὡς δεσμοφύλακας καὶ κατασκόπους των, καὶ τοὺς βασανίζουσι μετὰ σκληρᾶς ἐρωτοτροπίας, μέχρις οὗ καταστήσωσιν αὐτοὺς ἐκμανεῖς καὶ παράφρονες, ὡς τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον εὐνοῦχον τῶν *Περαικῶν ἐπιστολῶν*, ὁσάκις εἰσῆγεν εἰς τὸ λουτρὸν τὴν κυρίαν του. Τὰ πάντα δὲ εἶνε δι' αὐτοὺς χλεύη καὶ σαρκασμός· φέρουσιν ὀνόματα ἀρωμάτων καὶ ἀνθέων, καθ' ὑπαινιγμὸν πρὸς τὰς κυρίας, ὧν εἶνε φύλακες· ὅθεν καὶ εἶνε κάτοχοι *ὕακίνθων*, *κηπουροὶ κρίναν*, *φρουροὶ ῥόδων* καὶ ἴων· Καὶ ποσάκις ἀγαπῶσιν οἱ ἄθλιοι! Ἐπειδὴ ἐν αὐτοῖς ἀπενεκρῶθησαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν παθῶν, ὄχι καὶ τὰ αἰτια· καὶ εἶνε ζηλότυποι, καὶ τήκονται καὶ χύνουν δάκρυα αἵματος· ἐνίοτε δὲ, ὅταν προπετὲς βλέμμα προσηλωθῇ εἰς τὸ πρόσωπον τῆς κυρίας των, καὶ ἐνοήσωσιν ὅτι τὸ βλέμμα τοῦτο ἐγένετο εὐμενῶς ἀποδεκτὸν, γίνονται ἐκτὸς ἐαυτῶν, καὶ κτυποῦν. Ἐπὶ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου εὐνοῦχος τις ἐμάστιξε κατὰ πρόσωπον γάλλον ἀξιωματικόν, οὗτος δὲ ξιφουλκήσας διέσχισε τὸ κρανίον του. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τί ὑποφέρουσι, πόσον ἄλγος προξενεῖ εἰς αὐτοὺς τὸ κάλλος, πῶς τοὺς κατασπαράσσει εἰς ἀκκιμὸς, πῶς τοὺς διαπερᾷ τὴν καρδίαν ἐν μειδίαμα, καὶ ποσάκις, ἐν ᾧ φθάνει ἕως εἰς τὰς ἀκοάς των ὁ ἦχος ἐνὸς φιλήματος, ἢ χεῖρ των ψαύει τὴν λαβὴν ἐγχειρίδιου! Οὐδὲν ἄρα θαῦμα ἂν ἐκ τῆς ἀπειρώς κενῆς καρδίας οὐδὲν ἄλλο συνήθως βλαστάνει παρὰ τὸ ψυχρὸν πάθος τοῦ μίσους, τῆς ἐκδικήσεως, τῆς φιλοδοξίας· ἂν ἀποβαίνωσι δριμεῖς, δηκτικοί, γραωδῶς ραδιοῦργοι, θρασυδείλοι· ἂν ἢ ἔχωσι κτηνώδη ἀφοσίωσιν ἢ εἶνε πανουργότατοι προδόται, καὶ ἂν, ὅτε εἶνε ἰσχυροὶ, ζητοῦν νὰ ἐκδικήσωσι κατὰ τῶν ἀνθρώπων τὴν ὕβριν, ἥτις διεπράχθη ἐπ' αὐτῶν κατὰ τῆς φύσεως. Ἀλλ' ὅσον ὕμως καὶ ἂν ἐκφυλισθῶσιν, ὑπερισχῶει πάντοτε ἐν αὐτοῖς ἡ ἀνάγκη τῆς γυναικὸς, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὴν ἔχουν ἐπανδρῶνται, ζητοῦν νὰ τὴν κάμουν φίλην· διὸ καὶ ὑπανδρῶνται, νυμφεύονται γυναῖκας ἐγκύους, ὡς ὁ Ζουμπούλου, ὁ μέγας εὐνοῦχος Ἰβραήμ τοῦ Α', διὰ νὰ ἔχουν ν' ἀγαποῦν ἐν τέκνον· σχηματίζουσι χαρμίον ἐκ παρθένων, ὅπως ὁ μέγας εὐνοῦχος Ἀχμέδ τοῦ Β', διὰ νὰ ἔχωσι τὸ θέαμα τοῦλάχιστον τοῦ κάλλους καὶ τῆς

χάριτος, τὸν περιπαθῆ ἐναγκαλισμὸν, ἐν κατὰ φαντασίαν ἀπείκασμα τοῦ ἔρωτος· προικοδοτοῦσι κόρην, διὰ νὰ ἔχωσιν ἐν στῆθος γυναικὸς, ἐφ' οὗ νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλὴν, ὅταν γηράσωσι, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωσι χωρὶς νὰ μάθωσι τί ἐστὶ θωπεία, καὶ διὰ νὰ ἀκούσωσιν εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς των μίαν φωνὴν ἀγάπης, ἀφ' οὗ δι' ὅλης των τῆς ζωῆς ἤκουσαν τὸν γέλωτα τῆς εἰρωνίας καὶ τῆς περιφρονήσεως. Δὲν εἶνε δὲ σπάνιοι ἐκεῖνοι, οἵτινες, πλουτήσαντες ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἐν τοῖς μεγάρους τῶν μεγιστάνων, ὅπου ἐξασκουσι τὸ ἔργον τοῦ εὐνοῦχου ἅμα καὶ ἐπιστάτου, ἀγοράζουσι γέροντες ἔπαυλιν τινα παρὰ τὸν Βόσπορον, ὅπου προσπαθοῦσι νὰ λησμονήσωσι, ν' ἀπαμβλύνωσι τὸ αἶσθημα τῆς ἰδίας των δυστυχίας ἐν τῇ εὐθυμῇ τῶν εορτῶν καὶ συμποσίων. Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ πραγμάτων, ὅσα μοὶ ἐξῆρθησαν περὶ τῶν δυστυχῶν τούτων, ἐν πρὸ πάντων ἔμεινε ζωηρότερον ἐγκεχαράγμενον ἐν τῇ μνήμῃ μου, ὑπερ μοὶ διηγήθη νέος τις ἱατρὸς ἐν Σταυροδρομίῳ. Ἀναιρῶν τὴν γνώμην τῶν πιστευόντων, ὅτι οἱ εὐνοῦχοι δὲν ὑποφέρουσι, — Μίαν ἐσπέραν, μοὶ εἶπεν, ἐξήρχομην τῆς οἰκίας πλουσίου τιδὸς μουσουλμάνου, ὅπου εἶχον ὑπάγῃ τὸ τέταρτον πρὸς ἐπίσκεψιν μιᾶς τῶν τεσσάρων γυναικῶν του, πασχούσης ἐκ καρδιακοῦ τινος νοσήματος. Εἰσέρχομενον καὶ ἐξέρχομενον μὲ συνάδευεν εὐνοῦχος ἀνακράζων τὰς συνήεις λέξεις: «Γυναῖκες ἀποχωρήσατε!» — διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ κυρίας καὶ δούλας, ὅτι ὑπῆρχεν ἀνὴρ ἐν τῷ χωρμίῳ, καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ θεαθῶσιν. Ὅτε ἔφθασα εἰς τὴν αὐλήν, ὁ εὐνοῦχος μὲ ἀφῆκε, καὶ ἐγὼ προεχώρησα μόνος πρὸς τὴν θύραν. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐστάθην διὰ ν' ἀνοίξω, ἤσθάνθη ὅτι μ' ἔλαβέ τις ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ στραφείς εὐρέθην ἐνώπιον ἄλλου εὐνοῦχου, νεανίσκου δεκαοκτῶ ἕως εἴκοσιν ἐτῶν ἡλικίας, ὅστις εἶχε προσηλωμένους ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀφθαλμούς του θαυρῶντες. Τὸν ἠρώτησα τί ἤθελεν. Ἐδίστασεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἔπειτα μοῦ ἤρπασε τὴν δεξιάν, καὶ σφίγγων αὐτὴν σπασμωδικῶς μὲ τὰς δύο του χεῖρας, μοὶ εἶπε μὲ φωνὴν τρέμουσαν, ἐν ἣ διακρίνετο ἡ ὀδύνη τῆς ἀπελπισίας: — Ἰατρὲ, σὺ ὅστις ἔχεις ἱατρικὰ δι' ὅλους τοὺς πόνους, δὲν θὰ εὐρῆς ἐν ἱατρικῶν καὶ διὰ τὸν ἰδικόν μου; — Ἄδυνατῶ νὰ ἐκφράσω ποῖαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησαν εἰς ἐμὲ οἱ ἄπλοῖ οὗτοι λόγοι. Ἠθέλησα ν' ἀποκριθῶ, ἀλλ' ἡ φωνὴ μοὶ ἔλειψε· μὴ γνωρίζων δὲ τί νὰ κάμω ἢ τί νὰ εἴπω, ἤνοιξα ἀποτόμως τὴν θύραν καὶ ἔφυγα. Ἀλλὰ καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἐσπέραν καὶ πολλὰς κατόπιν ἡμέρας μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπα τὸν νέον ἐκεῖνον, καὶ ὅτι ἤκουα τοὺς λόγους του ἐκεῖνους, καὶ πολλάκις ἐδέησε νὰ συγκρατήσω διὰ τῆς βίας ἐμαυτὸν, ὅπως μὴ κλαύσω ἐξ ὀκτου. — Φιλάνθρωποι, δημοσιογράφοι, ὑπουργοὶ, πρεσβευταὶ, καὶ σεῖς, κύριοι βουλευταὶ τῆς ἐν Σταμπούλ βουλῆς, καὶ γερουσιασταὶ τῆς ἡμι-

μᾶς ἔρχεται ἐκ Παρισίων, μᾶς λέγετε· ἐὰν οὗτος δὲν σᾶς ἀρέσκη, αἰτιάσθε τὰς Παρισινὰς, καὶ ὄχι ἡμᾶς».

Ἐν πρώτοις συγχωρήσατέ μας νὰ σᾶς παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ Παρισινή φιλοκαλία δὲν εἶνε εὐτυχῶς ὅ,τι σεῖς ἐκλαμβάνετε ὡς τοιαύτην, ἔχετε δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν ἐν Ἀθῆναις κυρίας, μετρούμενας δυστυχῶς εἰς τὰ δάκτυλα, αἵτινες ἀπαρχλάκτως, ὅπως καὶ σεῖς, ἀκολουθοῦν τὸν συρμὸν τῶν Παρισίων, ὅστις ὅμως πρὸ αὐταῖς εἶνε πλήρης χάριτος, διότι αὐταὶ μόνον ἐννοοῦν τὸν συρμὸν τοῦτον καὶ γνωρίζουν νὰ τὸν ἐρμηνεύωσι.

Ὡς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν ὑπάρχουσι πολλὰ πράγματα, κυρία, τὰ ὁποῖα σεῖς ἀγνοεῖτε καθ' ὀλοκληρίαν, καὶ τὰ ὁποῖα ἡ Παρισινή γνωρίζει πάντοτε, ἔστω καὶ πλύστρια.

α'—Ὅτι ἡ ἐλαχίστη ὑπερβολή, ἣν θελήσῃ τις νὰ ἐπιφέρει εἰς τοὺς συρμούς, δύναται νὰ καταστήσῃ γελοῖαν καὶ αὐτὴν τὴν πλέον ὀραίαν ἐνδυμασίαν.

β'—Ὅτι ἡ ἐνδυμασία εἶνε διάφορος καὶ ποικίλλει κατὰ τὰς ἡλικίας.

γ'—Ὅτι ὁ αὐτὸς συρμὸς δὲν ἀρμόζει εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ εἰς ὅλα τὰ σώματα.

δ'—Ὅτι ἐνδυμασία, φαινομένη λαμπρὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν κηρίων ἢ τοῦ ἀερίου, δυνατὸν νὰ φανῇ ἀσχημοτάτη εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

ε'—Ὅτι δὲν ἐνδύεται μία κυρία κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅταν ἐξέρχεται δι' ὑποθέσεις της, ἢ διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐπισκέψεις, οὐδέποτε δὲ φέρει τὴν ἡμέραν ἀδάμαντας ἢ ἄλλα πολύτιμα κοσμηματα.

καὶ ς'—Ὅτι οἱ διαβάται, ἀπαντῶντες καθ' ὁδὸν γυναῖκα πεζοδρομοῦσαν καὶ φέρουσαν ἐνδυμασίαν ἐκλαμπρὸν καὶ ὑπερβολικὴν, ἀποδίδουσι κατὰ διάνοιαν εἰς αὐτὴν ἀμείσως καὶ εἰ ἐπίθετον.

Καταλαμβάνετε τώρα διατί τόσαι κυρίαί, νομίζουσι ὅτι ἀκολουθοῦσι τὸν συρμὸν τῶν Παρισίων, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκλύσωσι περὶ ἑαυτὰς τὰ πλήθη· ἢ καὶ νὰ προκαλέσωσι τοὺς συριγμούς τῶν διαβατῶν, ἐὰν συλλαμβάνων τις αὐτάς, ὅπως βλαδίζουσι πρὸ ἡμῶν εἰς τοὺς δρόμους ἢ τὰς πλατείας, τὰς μετέφερον ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὰ πεζοδρομια εὐρωπαϊκῆς τινος μεγαλοπόλεως;

Νομίζετε, ὅτι ἐνδύσθε καθὼς αἱ Παρισιναί;

Τοῦτο σημαίνει ὅτι οὐδέποτε εἶδετε αὐτάς, ἄλλως ἠθέλατε ταχέως ἐξαχθῆ ἐκ τῆς ἀπάτης σας ταύτης. Ἀμείσως ἠθέλατε μάθῃ, ὅτι οὐδὲν ἀπλοῦστερον καὶ ὀλιγώτερον λαμπρὸν τῆς ἐνδυμασίας, ἣν φέρει καθ' ὁδὸν πᾶσα γυνή, ἣν σέβεται ὁ κόσμος, καὶ ἣτις σέβεται ἑαυτήν. Ἡθέλατε μάθῃ, ὅτι καὶ αἱ ἑταῖραι αὐταί, ὅσαι τουλάχιστον δὲν κατῆλθον εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα τοῦ εἶδους των, ἐνδύονται ἀπλᾶ, ὁσάκις μέλλουσι νὰ ἐξέλθωσι πεζαί, ἐκ φόβου μὴ συγχῆτι τις αὐτάς μὲ τὰς συναδέλφους αὐτῶν, ὅσαι ἀνήκουσιν εἰς τὰς κατωτέρας σφαίρας. Οὐδέποτε δὲ ἠθέλατε ἀπαντήσῃ γυναῖκα ὅπως οὐν ἡλικιωμένην καὶ ὁ-

πως οὐν εὐσαρκὸν ἐνδεδυμένην ὅπως ἡ νεᾶνις, καὶ ἐξερχομένην μὲ μόνην τὴν ἐσθῆτα ἄνευ ἐπανωφορίου. Οὐδέποτε ἠθέλατε ἀπαντήσῃ τὰ βουνὰ ἐκείνα τῆς ψευδοῦς κόμης, ὑπὸ τὴν ὁποίαν φαίνεται καταπλακωμένον τὸ πρόσωπόν σας. Ἐπὶ τέλους δὲν ἠθέλατε αἰσθανθῆ, ἅμα διερχομένης κυρίας τινὸς διακεκριμένης, ὅλας ἐκείνας τὰς νοσηρὰς ὁσμᾶς, ὅσαι ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ἀρωματικὰ φιαλίδια τοῦ Βιολεὲ καὶ Λουβὲν, διότι ἡ Παρισινή τοῦ κόσμου ἐννοεῖ θυμοσόφως, χωρὶς ποτὲ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ γαλλιστὶ ἢ λατινιστὶ, ὅτι:

H ΚΑΛΑΙΤΕΡΑ ΜΥΡΟΥΔΙΑ ΕΙΝΕ ΝΑ ΜΗ ΜΥΡΙΖΗ ΤΙΣ ΤΗΠΟΤΕ.

Τὴν πτέρναν τοῦ σανδαλίου σας ὁ ὑπόδηματοποιὸς θέτει κατὰ παραγγελίαν σας εἰς τὸ μέσον τοῦ πέλματος, ὅπερ σᾶς ἀναγκάζει νὰ βαδίζετε ὡς κυφαὶ καὶ κύπτουσι πρὸς τὰ ἔμπροσ, καὶ νὰ προβάλλετε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σώματός σας, τὸ ὅποιον μὲ ὅλας τὰς ταινίας καὶ τὰ ποῦφ οὐδέποτε ἔσται ἡ ἔδρα τῆς ποιήσεως. Ἀλλὰ μὲ ὅλα αὐτὰ νομίζετε ὅτι ἀποκτᾶτε τὸν πόδα τῶν Παρισίων, τὸν πόδα ἐκεῖνον, ὃν ὀλοκληρὸν θὰ ἔθετέ τις ἐντὸς ἐνὸς τῶν χειροκτίων σας;

Ἄλλ' ἔχετε τὸ ψιμύθιον!

Τί διελογίσθητε, ὅτε σᾶς ἤλθεν ἡ ἰδέα νὰ κηλιώσετε τὸ πρόσωπόν σας μὲ τὰ δηλητηριώδη ταῦτα φάρμακα, τὰ ὁποῖα κατασφύρουσι τὸ χρῶμα, ὅπερ ἴσως ἡ φύσις ἐπλασε δροσερὸν καὶ διαφανές;

Διελογίσθητε, ὅτι τὰ ῥόδα τῆς νεότητος εἶνε πράγμα ἐπαίσχυντον, καὶ πρέπει νὰ τὰ μακρᾶνθε ὑπὸ τὸ χρῶμα τοῦ γύψου, τοῦ ἀνθρακικοῦ μολύβδου, τοῦ ἀμμίου καὶ τοῦ ὑδραργύρου;

Ἡ μάλλον ἠθέλησατε ν' ἀπομακρύνετε ἀπὸ τὰς παρειὰς σας τὰ παράτολμα χεῖλη, ὅσα θὰ ἐσπιθύμουν νὰ τὰς ἐπιψύσωσιν; Ἐσπιθύμησατε νὰ ἐμπνέετε φρίκην καὶ ν' ἀπελαύνετε ἀφ' ἡμῶν πάντα, ὅστις ἠθελε σᾶς ἀπαντήσῃ;

Ὡ, ἐὰν τοῦτο ἠθέλησατε, ἐπετύχετε· διότι οὐδεὶς σύζυγος, οὐδεὶς ἀδελφός, σῶζων ἐν ἑαυτῷ τὸ ὀρμέφυτον, δὲν λέγω τοῦ καλοῦ καὶ λεπτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πλέον στοιχειώδους καθαριότητος, θὰ εὐρεθῆ ὅστις νὰ μὴ αἰσθανθῆ ἀφόρητον ἀηδίαν, καὶ μόνον ἂν διανοηθῆ νὰ ἴδῃ ἢ νὰ προσψύσῃ μὲ τὰ χεῖλη του προσωπεῖον ἐπιχρισμένον μὲ πηλὸν ἀπὸ κόνιν δρύζης καὶ παχύμυρα.

Ἡ ἐπίχρισσις καὶ ἐπίχρωσις τῆς ἐπιδερμίδος εἶνε μυστὰρὰ βεβήλωσις τῆς φύσεως ἀκόμη καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ἐκείνας, ὅσαι μεταχειρίζονται τὰ τοιαῦτα, ὅπως συγκαλύψωσι τὰς φυσικὰς ἐλλείψεις τοῦ χρώματός των, ἢ τὰς βλάβας, ὅσας ἐπροξένησεν εἰς τὴν ἐπιδερμίδα των ἡ νόσος.

Βεβαίως καὶ αὐτὸ τὸ φοβερώτερον πρόσωπον, ὅπερ εἶνε διάτρητον ὡς τὸ κόσκινον, ἢ ὡς ἡ τράπεζα τοῦ κυβευτηρίου, θέλει φανῆ εὐάρεστον καὶ θελκτικὸν εἰς πάντα ἄνθρωπον, ἔχοντα σώας τὰς φρένας, ἐὰν συγκρίνῃ αὐτὸ πρὸς τὸ ὀραϊότερον